

MANEVİ TAZMİNATIN ÖLÇÜSÜ NE OLMALIDIR

Manevi tazminat davası açılırken hangi kriterlere göre miktar belirleneceği biçimindeki soruya yanıtımdır:

I- UYGULAMADA ORTAK BİR ÖLÇÜ YOKTUR.

Manevi tazminat konusunda bugüne kadar Öğretide ve Yargıtay kararlarında “ortak bir ölçü” ortaya konulmuş ya da benimsenmiş değildir. Bu konuyla hiç kimse ilgilenmemektedir. Benim İstanbul Barosu Dergisi, 2005, sayı:3, sayfa: 735-771’de yayınlanan ve daha sonra Cana Gelen Zararlarda Tazminatın Ölçüsü adlı kitabımın 49-76 sayfalarında yer verdiğim “Manevi Tazminatın Ölçüsü” başlıklı yazım hakkında (ne yazık ki) ne bir eleştiri yöneltilmiş ve ne de görüş belirtilmiştir. Bu yazı SİTE’imizin “Araştırma Yazıları” bölümünde “Manevi Tazminatın Ölçüsü” başlığı altında yer almış olup, okumalısınız.

Söz konusu yazıda belirttiğim gibi:

1) Dava açan avukatlar olayın özelliklerini ve tarafların niteliklerini dikkate almaksızın rasgele rakamlar üzerinden manevi tazminat istemektedirler.

2)Yargıçların çoğunluğu, bir zorunluluk varmış gibi, öteden beri gelenekleşmiş biçimde, dava dilekçelerinde istenenin mutlaka bir miktar altında, hatta çok daha düşük miktarda manevi tazminata hükmetmektedirler. Deneyimli avukatlar, bu uygulamayı görerak fazla harç ödemekten çekinmeyip, yüksek miktarda manevi tazminat istemektedirler.

3) Birbirinin hemen aynı iki olay için bir mahkeme yüksek miktara hükmederken, diğeri onun çok altına inmekte; mahkeme kararlarında bir tür keyfilik hüküm sürmektedir.

4)Savcılık ve karakollar aracılığıyla yaptırılan “tarafların sosyal ve ekonomik” düzeylerinin araştırılması biçimindeki uygulamanın hiçbir yararı olmamaktadır.

5) Yargıtay’ın manevi tazminata ilişkin bozma kararlarında sıkça değinilen 22.06.1966 gün 7/7 sayılı İçtihadı Birleştirme kararı, bugün çok gerilerde kaldığı gibi, içerdiği soyut tanımlamalar yol gösterici nitelikte değildir. Üstelik Yargıtay’ın manevi tazminata ilişkin bozma kararlarında da anlaşılabilir bir gerekçe bulunmamaktadır.

MANEVİ TAZMİNATIN ÖLÇÜSÜ NE OLMALIDIR.

Uygulamada görülen bütün bu rasgelelikler, bir anlamda keyfilikler ve eşitsizlikler karşısında, ortak ve somut bir ölçü bulmak gerektiği kabul olunmalıdır. Bizce, manevi tazminat, MADDİ TAZMİNAT BENZERİ BİR YÖNTEMLE, bir değer birimi üzerinden hesaplanmalı; bu hesaplamada Borçlar Yasası 43. ve 44/1. maddelerindeki indirim nedenleri gözetilmeli; yargıçlar hesap sonucuna bakarak ve yasada öngörülen “özel durumları” da dikkate alarak, Borçlar Kanunu’nun 44/2. maddesi ile Medeni Kanun’un 4.maddesi çerçevesinde manevi tazminata hükmetmelidirler.

Manevi tazminatın ölçüsü konusunda (deneme niteliğinde) önerilerimizi, yukarda belirtilen kitabımızda ve SİTE’imizin Araştırma Yazıları bölümünde yer alan “Manevi Tazminatın Ölçüsü” başlıklı yazımın son bölümünde açıkladık ve rakamlarla örnekler vermeye çalıştık. Ancak, ülkemizin değişken ekonomik koşulları ve para değerindeki düşüşler nedeniyle bu tür öneriler güncelliğini yitirmekte; yeni arayışlara girmemiz zorunluğu doğmaktadır.

Maddi tazminat benzeri manevi tazminat hesabı konusunda, halin iki ölçüt (kriter) üzerinde deneme ve araştırmalar yapmaktayım.

Bunlardan birincisi, “kıdem tazminatı ölçütü” diye adlandırabileceğim bir yöntemdir. Bilindiği gibi, işçinin kıdem tazminatı hesabında “kıdem tazminatı tavanı” denilen bir üst sınır vardır. Bu üst sınır, en yüksek devlet memuru olan Başbakanlık Müsteşarının aylık ücretine göre belirlenir. Tavan ücret, işçinin kıdem (yıl) sayısı ile çarpılarak ödenmesi

gereken kıdem tazminatı tutarı bulunur. İşte, tazminat davalarında da bu ölçütün (kriterin) uygulanma koşullarını araştırıyorum.

Örneğin, kalıcı sakatlıklarda “Kıdem tazminatı tavanı x Beden gücü kayıp oranı x Kusur oranı x Davacının bakiye ömür süresi = Manevi tazminat” biçiminde bir formül uygulanabilir.

Destek tazminatında da haksahiplerinin manevi tazminatı hesaplanırken “Kd.Taz. Tavanı x Destek süresi x Kusur = Manevi tazminat” formülü denenebilir.

İkinci ölçüt (kriter), bir zamanlar uygulanan “Hayat Standardı Temel Gösterge” formülleridir. Bu formüllerin içinde “Yeniden Değerleme Oranları=YDO” ve “Yasal Asgari Ücret Artışları=YAÜ” bulunduğundan herkes için eşit ya da her olay için birbirine yakın manevi tazminat miktarlarına ulaşılabilir, diyorum ve denemelerimi sürdürüyorum.

Bu konuda sizler de düşünce üretebilir ve önerilerde bulunabilirsiniz.

www.TazminatHukuku.com